

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Capvt I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

DE STATV, IN QVO
IAPONII CHRISTIANI
FVERVNT ANTE HANC PER-
SECVTIONEM, ET QVÆ ILLIVS
FVERIT ORIGO.

CAPVT I.

Vo perfectius recentis huius persecutionis principium atque origo intelligatur: sciendum est, cum Taicosama Iaponiæ monarcha ante decennium ob legis Euangelicæ prædicationem nos omnes sub pœnâ mortis toto Iapone excedere iussit, visum esse ViceProvinciali aliisque Patribus, minime id temporis deferendos esse Christianos, ac proinde nulli profus regno excedendum: Tamen vt aliquo modo iræ regis cederetur, nec cõtrâ eius edictû videretur, atq; ita mala omnia à Dominis Christianis, adhuc statû suû obrinētibus, auerterentur, ordinâuit idē Viceprovincialis, ne palliis vel superiorib⁹, quas vocat, vestibus, sed prælõgis tantû togis, more apud Iapones recepto, dū suo ritu seculo renūciât, vteremur; atq; hac ratione incõlêda vinea Domini, vt antè, persisteremus: planè enim confidebam⁹ Regē, vbi didicisset nos hoc habitu remâsisse, ac proinde quãdantenus suo edictõ paruissè, totam rem dissimulaturum. Eadem ob causam Meaci & Ozacæ, vbi post hoc edictum Residentiæ sũt fabricatæ; nullam tamen excitauimus publicam Ecclesiam; sed tantum priuatum sacellum ad sacrum Missæ faciendum, & sancta Sacramenta administranda: adjuncta forinsecus aula, in qua cum populo ageremus. Hac moderatione cautioneque, atque imprimis quod delitesceremus, effectum est, vt immunes hæctenus fuerimus ab omni periculo; tantaque hoc decennio ad fidelium numerum accessio facta sit; vt plura quam sexaginta quinque hominum millia (vti liquet ex litteris hæctenus missis) sacris baptismi aquis sint abluta: exclusis infantibus, qui parentibus iam Christianis orti fuerunt. Neque ignarus erat Rex, nos omnes in Iaponia remansisse: sed factum sibi satis declarabat,

quod lateremus, & mandati sui præuaricatores videri reformidamus. Imò iam annus agitur quartus, quando animaduerit quantum emolumentum ex nauis Lusitanorum, quæ quotannis à China redit, in totâ redûdet Iaponiâ, quæq; autoritate Patres, & eorum concionatores, & directores, apud eos valeant, quorum tiam opera pax & quies in mutuis Lusitanorum Iaponiorum commerciis hæctenus alatur & conseruetur; confirmauit potestatem, duobus antè annis, ad P. Visitatoris preces concessam: ut decem è Patribus ob causam dictæ nauis commorantibus Nangasachi, cum additamento, vt reedificaret Ecclesiam, quæ ipse vno anno antè iusserat solo æquari. Adhæc, in argumentum animi in nos reconciliari, Patri cuidam ad se aditum permisit, & honorificè recepit. Hac itaq; de causa, & ratione illorû decem, quibus Nangasachi sedes concessa est, cum medico quodam Iaponia è Societate viximus triginta quatuor supra ceterum, & itasque eius prouincias lustrauimus, verbum Dei disseminatum nostrisq; ministeriis Christianos adiuuando; ardoremque nostrum ita temperauimus, vt semper, quod superiores oprabant, plerumque communi, hoc est, vt hæc Ecclesia tot laboribus & sudoribus plantata sarta tecta conseruaretur, quàm priuata consolatione in profundèdo pro Christo sanguine, rationem haberemus, quod tandem longè facilius videbatur futurum: satius enim sit, ut iugulum præbere carnifici, & occumbere, quàm quotidie mori inter tot pericula & arumnas, quas pro seruando vel augèdo Christianorû numero sustinere oportet. Atque hic erat rei Christianæ status, quando ex primaria vrbe insularum Philipp. dicta Menem quatuor Patres è Sancti Francisci familia, vocati nudipedes, & quam Legati à Philippinarum Gubernatore ad Regem Iaponiæ missi, appulerunt. Fuere Patres illi à Rege, quemadmodum Legatis conueniebat, recepti perhumaniter, ac tandem indicauerunt, vt ad suas Philippinas reuertentur, nolle se diuulgari Legationem in suo imperiò: ideo & homines de Societate nostra ex mandato exulare, nec nisi ob nauem Chinensem se paucis quibusdam Nangasachi sedem permisisse. Verùm cû Patres vrgerent, ubi minimum copiam fieri à sua Excellentia, velut externis oculis spectandi magnifica & splendida vrbes Meacensis opera, & suos reuersi ea prædicare possint, subiecit vanissimus Tai colonus sibi vehementer id arridere, imò libenter attributurum sumptus ad eam profectionem necessarios. Hæc ergo potestate freti se ad viam, Meacum versus dederunt: vbi aliquot menses diuersati sunt in ædibus cuiusdam Equitis gentilis, qui vnâ cum alio quodam

amico illis fauebat, eo quod ambo autores illis fuissent, vt in Iaponiam venirent. Tempore hac ratione elapso, quoniã in hospitio multa patiebantur incommoda, tandem Patres postularunt tantũ loci, quantum satis esset ad domicilium aliquod excitadũ, sibi assignari. assignatus est per commodus, sed cum adjũcta cautione, ne S. Euangelium prædicarent.

Verũ iuuantibus quibusdam Christianis, non dubitarũt postea & Ecclesiam fabricari, & quia id putabant ad maiorem Dei gloriam fieri, nullis amicorum consiliis potuere ab instituto suo renocari. probè enim amici illi norãt, Patribus illis nullã à Rege fabricandæ Ecclesiæ potestatem factam esse, satiusque facturos si sacellum tantũ aliquod commodum, sed à conspectu hominum remotum, exstruerent, ne res tãdem ad aures Taicosamæ permaneret. hũc deinde ad culmen Ecclesiæ cœpere dicti Patres publice, perinde atq; si plenam facultatem à Rege obtinuissent, annunciare Euangelium, permoti desiderio & zelo miseris has animas iuandi, accensiq; quinq; sanctorum eiusdem ordinis patrũ exemplo, qui dum incredibili fortitudine per Africam doctrinam Christi prædicarent, à Miramolino, rege Maroccoano propriis manibus fuere contrucidati. Cæterũ nostri, cum animaduertent hac ratione non ipsos modò, sed societatem totam atq; omnes Christianos in summum capitis fortunarumque discrimen adducere: nec alio inclinare res, quam vt vno momento pessum irèt, quæ tantis sudoribus & tot annis erant ædificata, proposuerunt iam dictis Patribus (quod caritas ab iis postulabat) vt sedulo expendere, conueniatne publice religionẽ Christianam, post regiã prohibitionem, etiã ex mera martyrii desiderio diuulgare, causamque Taicosamæ præbere nouam persecutionem contra Christianos Meacenses moliendi, quorum multi erant genere nobiles & recenter conuersi. Quod reuera futurum plus quàm probabile erat, si ad eius aures perferatur nullam edicti sui rationem haberi. Idem eis indicarunt duo illi Equites, qui Manila eos adduxerant, subueriti nimirum, ne & ipsi in discrimen capitis venirent, quod Patres illos in regnum suum adduxissent. Imò primarii Domini, atque adeo ipsi aule gubernatores, beneuolè eos cõmonefecerũt: eo quod modus ille agendi, aiebant dicti Domini) esset exoticus & insolitus in Iaponia. Nec parũ occasione huius rumoris creuit ingens ille conuersionis ardor, in omni genere hominum, qui à nostris doctrinæ Christianæ rudimētis erat imbuti, & sacris aquis eluti. Quod obseruarat quidẽ Gubernatores, sed quia animaduertebant nos rationẽ aliquã habere potestatis secularis, dissimula-

bat; interdū nos benignè cōmonētes, vt cauē & cōsideratē in o-
 uersionē Christianorū procederemus. Hæc prima fuit huius pe-
 cellæ occasio: Alterā nō inferiorē præbuit Iacuinus Regis Meaco
 insignis Epicureus, & omniū diuinarū humanarūq; legum boni
 capitalis, ac imprimis earū quæ acrius pugnant cū carne & sensu
 Dæmō itaq; hoc homine tanquā instrumēto in hac noua perfec-
 tione, vt & toto superiore decēnio, vsus est, qui nullā passus est
 labi occasiōē hacten⁹ nostris omnibusq; Christianis extrēmā per-
 nitiē machinandi. Perversam eius voluntatem auget Regis fides
 apud quem admodum est graciosus: deinde facultates amplecti
 continenter nouis & splendidis muneribus cumulatur. At
 hoc odium amor sectæ, quam, licet fictē, profiteretur. Fuit enim
 numero Bonziorum. Vnde & magnam opum suarum partem
 stituit expendere in reparando quodam loco, olim à Nobunna
 deuastatō, dicto Figenōiama, qui Meaco abest sedecim passus
 millibus, & magnum quondam templorum Bonziorumque
 merum continebat. Dum igitur laborat in nouis ædificiis
 excitandis, & simul reformidat, ne propagati Euangelii
 liquando sectarum Iaponicarum tenebræ discutiantur, fit
 illud odium in nos semel conceptum altius semper per
 infigat. Dum igitur ex vna parte Patres Franciscani per-
 lam, vt diximus, Euangelium annunciare, & ex altera
 tiam à nostris baptismi sacramento inicianur, ac generatim
 tus populus in sanctam fidem nostram propendere intelligit
 Iacuinus, stimulatus ab eo, qui omnibus nostris inuidet bonum
 non potuit amplius venenum, quo cor eius rodebatur, sup-
 re, sed arrepta occasiōe tanto studio quæsitā Christianorum
 men apud Regem detulit, non sine magno fidei detrimento.

Tertia causa nouæ persecutionis fuit, quam iam sub
 Anno superiore nonagesimo sexto in regno Tozza (insula
 bus Iaponiæ maximis vna est, quo nondum lux Euangelii
 trauit) appulit naus, quæ ex Philippinis tendebat in Hispaniam
 nouam, vel Mexicum, destituta malo, remone, aliisque neces-
 riis instrumentis, ac demum tota præteritis tempestatibus
 quassata, rimisque fatiscens. Vix naus aduenerat, cū illico
 minus loci certiorē per litteras reddit Taicosamam, campum
 illi offert inercibus opulentis refertam: Qui, ne tam opima
 da vnguibus suis eriperetur, confestim vnum ē primariis aulæ
 Præfectis, nomine Gemonogium, amandauit, qui nauem inspu-
 ret, & camera Regiæ nomine omnes merces inuaderet: mos ho-
 dem vetus Iaponum est, vt Domino loci tantū cedat nauis
 Abz

Abiit Gemonogius, omnibusque in Tozza quæ imperata erant perfectis, cum præda ad Taicosamam eo temporis puncto rediit, quo lacinus deterrima quæque in Christianam nomē erat mortuus. Cumque Gemonogius, iam alter iniquitatis minister, novis suspicionibus & falsis informationibus Christianorum causam ob navis illius vectores gravaret, ac speciatim commemoraret, esse inter eos religiosos quosdam, qui, velut Principum Christianorum exploratores, legis suæ divulgandæ causa aduenissent; factum est ut Rex, iam sponte incitatus, iram omnem effuderit in Christi fideles. Verum Pater cœlestis, benignus omnium, qui ob nomen suum affliguntur, protector, prospiciens impendentis persecutionis Initia, diuina providentiâ sua, qua suaviter omnia disponit, constituit, ut sub illud tempus Iaponiæ Episcopus Meacum se conferret, ut præsentia sua solaretur illam Ecclesiam, & sacre Confirmationis sacramēto aduersus omnes hostiles incursums communiret. Ac præsertim nouum quoddam robur ac viuis fidei ardor in Christianorum pectoribus sensibilibiter postea apparuit, ut ex historiæ decursu liquebit. Talisque & tanta fuit Christianorum in dicto sacramento suscipiēdo religio; ut nec interdum nec noctu bono illi Prælato quietem indulserint: tanto numero ex variis longæque remotis partibus aduolabant: multumque operæ positum est, in cohibendo omnium ardore, ne vel minimus cumculus ad aures Regis vel intimorum eius perferretur. Atque hac de causa coactus est Episcopus primo quoque tempore aulam deserere. At non potuit dictus ardor ita comprimi, quin suboleret medico; qui quoque apud Taicosamam non conticuit. Atque hæc fuerunt tria primaria puncta, ex quibus præsens afflictio originem traxit, & ad octauum Decemb. ut sequenti capite dicemus, Meaci tandem in apertum erupit. Cuius rumor & fama Nangasachum delata non est, nisi ad diem eiusdem mensis vigesimum sextum, quo festum agitur D. Ioannis. Primus autem nunciatus allatus est per litteras quorundam mercatorum Sacaiānorum gentiliū, qui suos, quos vocant, Agentes in illo Emporio commonefaciebant, ut navis Chinesis merces celeriter coemerent, quod admodum probabile esset in sequenti anno non redituram. Regem enim grauitè commotum in Patres, & iam mandasse, ut omnibus nares auresque præciderentur, ac quotquot Meaci essent, e medio tollerentur, ceteri verò extra Meacum degentes Iaponia excederent. Literis autem his quia non aperte declarabatur, num nostris an Patribus Franciscanis, utriusque enim Meaci debebant) Rex infestus esset; multos dies ac xii &

suspensi hæsimus, orationibusq; & sanctis sacrificiis rem Deo commendauimus, vsque ad decimum quartum diem Ianuarii nonagesimi septimi, quo à variis Christianis litteræ allatae quibus significabatur Patres Societatis decreto regio minime contineri. Sed nec sic animi nostrorum, qui Nangasachi deprebant, acquieuerunt, donec ab ipsis Patribus nostris Mecebus litteræ afferrentur ad diem Ianuarii septimum-decimum, deinde aliæ recentiores à quodam fratre nostro in hanc rem datae per a P. Organtino amandato, vt tanquam oculus testis in re omnia, quæ accidissent, commemorare posset.

QVO TEMPORE QVO VE MODO INITIUM
datum fuerit persecutioni.

CAPVT II.

CVM Episcopus ad septimum Decembris Ozaca discessisset, & iam sex milliaria nauigando in flumine quodam fecisset, coactus est in eius faucibus hæere, donec secutus ventus afflaret. Sed mora diuturna nõ fuit, nã postero die, quæ cetera erat immaculatæ conceptioni purissimæ Dei Matris, fauces aura & mari vela fecit versus Nangasachium.

Ante hunc Episcopi discessum, P. Organtinus aliique de fratris Ozacam eius visendi sanctaque benedictione fruendi causa profecti fuerant, & ideo Ozacæ remanserunt; vbi altera Conceptionis eos conuenit Paulus Ochinda cognatus Ciunagordorum regnorum Domini, retulitque P. Organtino, se audisse à quodam medico, qui inuisebat quendam consanguineum suum ægrum, quidnam Iacupus regius medicus paulo ante Ciunagordono narrasset. Christiani, aiebat ille, quemadmodum cognoscunt atque ipsi Patres magna libertate & licentia hoc tempore vtuntur in propaganda sua lege; quod certe intolerabile est, & in magnum præiudicium Iaponicorum Regnorum, quæ Diis Chamis & Fancis consecrata sunt, cedit. Dum ergo omnem venor & capto occasione eos Regi nostro deferendi, vt seuerè eos castigauerim omnino peropportuna se obtulit occasio, Regem que nullam mora interposita de tota re certiorè reddidi. Erat, fateor, tunc quidem multis implicitus negotiis, sic vt ad sermonem meum non cunctaretur, nec responsum daret: sed non dubitabo, secundo eundem inculcare sermonem, & credo, pro meritis eos castigabunt. *Verè tibi confirmo me toto pectore ab ista lege abhorere.*